ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 16ης Ιανουαρίου 1979 *

Στην υπόθεση 151/78,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Højesteret (Ακυρωτικό της Δανίας) προς στο Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

Sukkerfabriken Nykøbing Limiteret,

και

Υπουργείου Γεωργίας,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του κανονισμού 741/75 του Συμβουλίου, της 18ης Μαρτίου 1975, περί θεσπίσεως ειδικών κανόνων για την αγορά των ζαχαροτεύτλων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/012, σ. 26),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους H. Kutscher, πρόεδρο, J. Mertens de Wilmars και Mackenzie Stuart, προέδρους τμήματος, A. M. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keeffe, G. Bosco και A. Touffait, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J.-P. Warner
γραμματέας: A. Van Houtte

* Γλώσσα διαδικασίας: η δανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με απόφαση της 28ης Ιουνίου 1978, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 30 Ιουνίου 1978, το Højesteret υπέβαλε στο Δικαστήριο, βάσει του άρθρου 177 της Συνθήκης, δύο προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του κανονισμού 741/75 του Συμβουλίου, της 18ης Μαρτίου 1975, περί θεσπίσεως ειδικών κανόνων για την αγορά των ζαχαροτεύτλων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/012, σ. 26).

2 Για να ερμηνευθεί αυτός ο κανονισμός πρέπει η εξέτασή του να γίνει στο πλαίσιο της κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης, όπως ιδρύθηκε στην αρχή με τον κανονισμό 1009/67 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1967 περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης (JO 308, σ. 1) και αργότερα με τον κανονισμό 3330/74 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1974 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/011, σ. 134 επ.) ο οποίος αντικατέστησε τον πρώτο.

3 Η εν λόγω οργάνωση περιλαμβάνει τον καθορισμό ποσοτήτων παραγωγής για κάθε κράτος μέλος, ενώ τα τελευταία χορηγούν στους βιομηχάνους ζάχαρης ποσοστώσεις κατά τα οριζόμενα με τον κανονισμό κριτήρια.

4 Οι παρεχόμενες στους βιομηχάνους ποσοστώσεις περιλαμβάνουν βασική ποσόστωση ή ποσόστωση Α που αντιστοιχεί στις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς, που μπορεί να διατεθεί ελεύθερα και ενδεχομένως να προσφερθεί προς τους οργανισμούς παρεμβάσεως στην τιμή παρεμβάσεως, με συμπλήρωμα μέχρι μεγίστης ποσοστώσεως, αποκαλούμενης ποσοστώσεως Β, που δεν εξομοιώνεται προς τη ζάχαρη της βασικής ποσοστώσεως παρά μετά την καταβολή συνεισφοράς λόγω παραγωγής, ενώ η παραχθείσα καθ' υπέρβαση της μεγίστης ποσοστώσεως ζάχαρη δεν μπορεί να διατεθεί στην εσωτερική αγορά, αλλά πρέπει να εξαχθεί προς τρίτες χώρες.

5 Οι κανονισμοί προϋποθέτουν ότι τα πλεονεκτήματα της εγγυήσεως διαθέσεως, τόσο της βασικής ποσοστώσεως όσο και της μεγίστης ποσοστώσεως, σε κατώτατες τιμές θα μετακυλιστούν από τους βιομηχάνους ζάχαρης στους παραγωγούς τεύτλων και άφησαν τη συνομολόγηση των όρων παραδόσεως στις φροντίδες αυτών των βιομηχάνων και παραγωγών αντιστοίχως, ο δε κανονισμός

3330/74 περιορίζεται στο να ορίζει στο άρθρο 6 ότι «το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, θεσπίζει, ιδίως για τους γενικούς όρους αγοράς, παραδόσεως, παραλαβής και πληρωμής των τεύτλων, διατάξεις-πλαίσια, στις οποίες οφείλουν να συμμορφώνονται οι κοινοτικές, περιφερειακές ή τοπικές, διεπαγγελματικές συμφωνίες, καθώς και οι συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ των πωλητών και των αγοραστών τεύτλων».

6 Η διάταξη αυτή έχει την ίδια ακριβώς διατύπωση με το άρθρο 6 του κανονισμού 1009/67, δυνάμει του οποίου το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό 206/68, της 20ής Φεβρουαρίου 1968, περί καθορισμού των διατάξεων-πλαίσιο για τα συμφωνητικά και τις διεπαγγελματικές συμφωνίες που αφορούν την αγορά τεύτλων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/033, σ. 3) ο οποίος και ισχύει μέχρι σήμερα.

7 Εξάλλου, το άρθρο 30 του κανονισμού 3330/74 προβλέπει, όπως προέβλεπε και το άρθρο 30 του κανονισμού 1009/67, ότι «στα συμφωνητικά για την παράδοση τεύτλων που προορίζονται για την παραγωγή ζάχαρης, καθιερούται μία διάκριση μεταξύ των τεύτλων, ανάλογα με το αν οι ποσότητες ζάχαρης που θα παραχθούν από τα τεύτλα αυτά:

α) συμπεριλαμβάνονται στη βασική ποσόστωση,

β) υπερβαίνουν τη βασική ποσόστωση, χωρίς να υπερβαίνουν τη μέγιστη ποσόστωση,

γ) υπερβαίνουν τη μέγιστη ποσόστωση»,

η οποία διάκριση ασφαλώς μετακυλίεται στις συμφωνηθείσες τιμές αγοράς.

8 Παρόλον ότι η κοινή οργάνωση της αγοράς προβλέπει γενικούς κανόνες περί πωλήσεως και αγοράς τεύτλων, σαφώς, ωστόσο, προκύπτει από αυτήν ότι οι σχετικές συμφωνίες και τα συμφωνητικά εξακολουθούν, με την επιφύλαξη τηρήσεως αυτών των γενικών κανόνων, να διέπονται από το εθνικό ενοχικό δίκαιο υπό το οποίο συνήφθησαν.

9 Όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, η προσφεύγουσα της κύριας δίκης (στο εξής: Sukkerfabriken) έχει συσταθεί υπό τη μορφή συνεταιρισμού με κεφάλαιο 7 εκατομμυρίων δανικών κορωνών, διηρημένο σε 8 750 μερίδια, ενώ το κάθε μέλος του συνεταιρισμού έχει την υποχρέωση να καλλιεργεί τεύτλα σε έκταση γης ίσης προς 0,56 εκτάρια και να παραδίδει τις συγκομιζόμενες ποσότητες στο εργοστάσιο.

10 Δεδομένου ότι το προϊόν των μελών του συνεταιρισμού δεν επαρκεί προς κάλυψη των αναγκών της, η Sukkerfabriken αγοράζει συνήθως τεύτλα και από τρίτους καλλιεργητές, μη μέλη του συνεταιρισμού (στο εξής: καλλιεργητές επί συμβάσει).

11 Δεδομένου ότι η χορηγούμενη στη Δανία από της προσχωρήσεώς της στην Κοινότητα ποσότητα παραγωγής υπερβαίνει τις ποσότητες οι οποίες, στο παρελθόν, είχαν οριστεί από την εθνική νομοθεσία, η βασική ποσόστωση της Sukkerfabriken υπερέβη, συνεπώς, τις ποσότητες που θα μπορούσαν, υπό το προηγούμενο εθνικό σύστημα, να παραχθούν σε εγγυημένες τιμές.

12 Δεδομένου ότι η Sukkerfabriken και οι καλλιεργητές επί συμβάσει δεν μπορούσαν να συμφωνήσουν επί των συνεπειών που αυτή η αύξηση έπρεπε να έχει επί του καθορισμού των καταλογιστέων στη βασική ποσόστωση ποσοτήτων που έπρεπε να αγοραστούν αντίστοιχα από τα μέλη του συνεταιρισμού και τους καλλιεργητές επί συμβάσει, η Δανική Κυβέρνηση έκρινε αναγκαίο να παρέμβει για να προβεί σε κατανομή.

13 Επισήμανε τις αναφυείσες δυσχέρειες στα κοινοτικά θεσμικά όργανα και, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξέδωσε, τότε, τον κανονισμό 741/75, ο οποίος «εκτιμώντας ότι, σ' ορισμένες περιπτώσεις, είναι δυνατό να μην επέλθει συμφωνία για την κατανομή των προς παράδοση ποσοτήτων τεύτλων· ότι, στις περιπτώσεις αυτές, πρέπει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να είναι σε θέση να θεσπίζει ειδικούς κανόνες κατανομής», ορίζει στο άρθρο 1:

«Εφόσον δεν έγινε συμφωνία, προ της σποράς, μέσω διεπαγγελματικών συμφωνιών, για την κατανομή μεταξύ πωλητών των ποσοτήτων τεύτλων που ο βιομήχανος προσφέρεται να αγοράσει για την παραγωγή ζάχαρης εντός των ορίων της βασικής ποσοστώσεως, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δύναται να προβλέψει κανόνες για την κατανομή.

Οι κανόνες αυτοί δύνανται επιπλέον να χορηγούν στους παραδοσιακούς πωλητές τεύτλων, προς ένα συνεταιρισμό, δικαιώματα παραδόσεως που δεν προβλέπονται από τα δικαιώματα που έχουν συσταθεί από την ενδεχόμενη συμμετοχή στον εν λόγω συνεταιρισμό.»

14 Όταν ο Υπουργός Γεωργίας της Δανίας παρενέβη, με την υπουργική απόφαση 300 της 20ής Ιουνίου 1975 περί κατανομής των αντιστοίχων δικαιωμάτων παραγωγής εντός των ορίων της βασικής ποσοστώσεως μεταξύ των μελών του συνεταιρισμού της Sukkerfabriken και των καλλιεργητών επί συμβάσει, η Sukkerfabriken προσέβαλε ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων τη νομιμότητα της υπουργικής αποφάσεως.

15 Στο πλαίσιο αυτής της διαφοράς, το Højesteret υπέβαλε στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

Α. Σε περίπτωση μη επιτεύξεως συμφωνίας μεταξύ των μελών επιχειρήσεως οργανωμένης σε συνεταιρισμό και άλλων παραδοσιακών πωλητών ζαχαροτεύτλων, ως προς την κατανομή των ποσοτήτων που μπορούν να παραδοθούν εντός των ορίων της βασικής ποσοστώσεως της επιχειρήσεως και ελλείψει διεπαγγελματικών συμφωνιών, επιτρέπει η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση στον τομέα της ζάχαρης και, ειδικότερα, ο κανονισμός (ΕΟΚ) 741/75 του Συμβουλίου της 18ης Μαρτίου 1975, στο οικείο κράτος μέλος να προβεί σ' αυτή την κατανομή, ή η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση επιβάλλει, πριν από οποιαδήποτε κατανομή, να πληρούνται και άλλες προϋποθέσεις εκτός από τις ρητώς προβλεπόμενες στην αιτιολογική σκέψη του κανονισμού (ΕΟΚ) 741/75 του Συμβουλίου και στο άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, αυτού του κανονισμού;

Β. Στην περίπτωση κατά την οποία πληρούνται πράγματι οι προϋποθέσεις, από τις οποίες εξαρτάται η ευχέρεια του κράτους μέλους να προβλέψει κανόνες περί της κατανομής, και με την επιφύλαξη ότι η κατανομή πραγματοποιείται επί αντικειμενικών βάσεων, επιτρέπει η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση που αφορά τη ζάχαρη και, ειδικότερα, ο κανονισμός (ΕΟΚ) 741/75 του Συμβουλίου, στο οικείο κράτος μέλος να προβαίνει στην κατανομή μεταξύ των μελών συνεταιρισμού και των λοιπών παραδοσιακών προμηθευτών της επιχειρήσεως για την οποία πρόκειται, ακόμα και όταν αυτή η κατανομή συνεπάγεται ότι οι ποσότητες ζαχαροτεύτλων που μπορούν και πρέπει να παραδοθούν από τα μέλη συνεταιρισμών, δυνάμει του καταστατικού της επιχειρήσεως, δεν μπορούν πλήρως να καταλογιστούν εντός των ορίων της μόνης βασικής ποσοστώσεως;

16 Πρέπει τα δύο αυτά ερωτήματα να εξεταστούν συγχρόνως.

17 Δεδομένου ότι η κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα της ζάχαρης επεκτείνεται στις σχέσεις μεταξύ των βιομηχάνων ζάχαρης και των παραγωγών ζαχαροτεύτλων, έπεται ότι το θέμα αυτό, καθόσον αφορά ειδικώς την παραγωγή της ζάχαρης, υπάγεται αποκλειστικώς στον κοινοτικό τομέα έτσι ώστε τα κράτη μέλη δεν μπορούν πλέον να παρεμβαίνουν μονομερώς.

18 Λαμβανομένων υπόψη των ενδεχομένων δυσχερειών για την κατάρτιση συμφωνιών, ο κανονισμός 741/75 αποβλέπει ασφαλώς στο να άρει αυτή την απαγόρευση για τα κράτη μέλη στις περιπτώσεις που αντιμετωπίζει και ορίζει, έτσι ώστε στο εξής τα κράτη μέλη είναι εξουσιοδοτημένα, από απόψεως κοινοτικού δικαίου, να παρεμβαίνουν δυνάμει των ιδίων εξουσιών τους και κατά τους όρους των ιδίων νομικών συστημάτων τους.

19 Τόσο η άλλωστε εξαιρετικά σύντομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού ότι πρέπει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να είναι σε θέση να παρεμβαίνει, όσο και το γεγονός ότι ο κανονισμός εκδόθηκε, όχι υπό τη μορφή τροποποιήσεως είτε του βασικού κανονισμού 3330/74, και ιδίως του άρθρου του 6, είτε του κανονισμού 206/68, αλλά υπό τη μορφή μέτρου αποκλειστικά ερειδόμενου στο άρθρο 43 της Συνθήκης, συνηγορούν υπέρ της ερμηνείας ότι δεν αποβλέπει παρά στο να διευκρινίσει ότι η κοινή οργάνωση της αγοράς δεν αντιτίθεται στην παρέμβαση εκ μέρους των κρατών μελών στην αντιμετωπιζόμενη περίπτωση.

20 Η ερμηνεία αυτή ενισχύεται από το γεγονός ότι ο κανονισμός 741/75 απέχει από οποιοδήποτε κανόνα ή διευκρίνιση ως προς τη διαδικασία, τον τύπο και ως προς τις προβλεπόμενες αρμόδιες αρχές για παρέμβαση όπως η αντιμετωπιζόμενη, ενώ θα ανέμενε κανείς διευκρινίσεις επ' αυτών, εφόσον πρόκειται περί περιορισμού της ελευθερίας καταρτίσεως συμβάσεων, την οποία, αντιθέτως, ο κανονισμός 206/68 αυστηρώς σεβάστηκε.

21 Φαίνεται ότι η διατύπωση των ερωτημάτων ξεκινά από την ιδέα ότι ο κανονισμός 741/75 συνεπάγεται απονομή εξουσιών στα κράτη μέλη, οι οποίες θα έπρεπε να ασκούνται υπό όρους και κατά τρόπο, διεπόμενους από το κοινοτικό δίκαιο.

22 Παρόλον ότι είναι αληθές, ότι ο κανονισμός 741/75, επιτρέποντας στα κράτη μέλη να παρεμβαίνουν, δεν μπορεί να τα απαλλάσσει από την τήρηση των αρχών και των γενικών κανόνων που διέπουν την κοινή γεωργική πολιτική, εντούτοις περιορίζεται σε απλή εξουσιοδότηση σε σχέση με το κοινοτικό δίκαιο και αφήνει τον καθορισμό των ειδικών όρων και του τρόπου, που είναι αναγκαίοι για την παρέμβαση, στους νομικούς κανόνες του κράτους μέλους για το οποίο πρόκειται.

23 Μ' αυτή την προοπτική, το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1 του κανονισμού 741/75 εμφανίζεται ως απλή επέκταση της διδόμενης με το πρώτο εδάφιο εξουσιοδοτήσεως, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η κατανομή συνεπάγεται δυσχέρεια, όχι μεταξύ «των πωλητών ποσοτήτων τεύτλων», αλλά και κατά τις περιπτώσεις, όπως αυτή της διαφοράς της κύριας δίκης, όπου η εν λόγω κατανομή πρέπει να πραγματοποιηθεί μεταξύ πωλητών τεύτλων, αφενός, και καλλιεργητών-μελών συνεταιρισμού που είναι ο βιομήχανος της ζάχαρης αφετέρου, και η οποία περίπτωση, λαμβανόμενη κατά γράμμα, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του πρώτου εδαφίου.

24 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, όσον αφορά την έννοια του εν λόγω κανονισμού, το δεύτερο εδάφιο δεν αποβλέπει στο να θεσπίσει οποιοδήποτε κοινοτικό κανόνα για τις αντίστοιχες νομικές θέσεις πωλητών μη μελών συνε-

ταιρισμού και μελών συνεταιρισμού, αλλά πρέπει να ερμηνευθεί ως άρση του κοινοτικού εμποδίου για τη θέσπιση από το κράτος μέλος για το οποίο πρόκειται, κατά τους κανόνες του ιδίου νομικού συστήματός του, των κανόνων και αποφάσεων που είναι αναγκαίοι για να μπορεί να προβαίνει σε κατανομή στην προβλεπόμενη από τον κανονισμό αυτό περίπτωση.

25 Όπως προκύπτει από τις προηγούμενες σκέψεις, πρέπει να δοθεί στα υποβληθέντα ερωτήματα η απάντηση ότι το άρθρο 1 του κανονισμού 741/75 του Συμβουλίου, της 18ης Μαρτίου 1975, περί θεσπίσεως ειδικών κανόνων για την αγορά των ζαχαροτεύτλων (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/012, σ. 26) αποβλέπει στο να εξουσιοδοτήσει, ως προς τα εμπόδια που θα μπορούσαν να προκύψουν από την κοινοτική αρμοδιότητα, τα κράτη μέλη να προβαίνουν, σύμφωνα με το ίδιο εθνικό τους δίκαιο, σε κατανομή των δικαιωμάτων παραδόσεως τεύτλων εντός των ορίων της βασικής ποσοστώσεως του βιομηχάνου ζάχαρης για τον οποίο πρόκειται, όταν συντρέχει η αναφερόμενη στο άρθρο 1 του κανονισμού προϋπόθεση.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των υποβληθέντων από το Højesteret, στις 28 Ιουνίου 1978, ερωτημάτων, αποφαίνεται:

Το άρθρο 1 του κανονισμού 741/75 του Συμβουλίου, της 18ης Μαρτίου 1975, περί θεσπίσεως ειδικών κανόνων για την αγορά των ζαχαροτεύτλων, (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/012, σ. 26) αποβλέπει στο να εξουσιοδοτήσει, ως προς τα εμπόδια που θα μπορούσαν να προκύψουν από την κοινοτική αρμοδιότητα, τα κράτη μέλη να προβαίνουν, σύμφωνα με το ίδιο εθνικό τους δίκαιο, σε κατανομή των δικαιωμάτων παραδόσεως τεύτλων εντός των ορίων της βασικής ποσοστώσεως του βιομηχάνου ζάχαρης για τον οποίο πρόκειται, όταν συντρέχει η αναφερόμενη στο άρθρο 1 του κανονισμού προϋπόθεση.

Κρίθηκε από το Δικαστήριο στο Λουξεμβούργο στις 16 Ιανουαρίου 1979.

Kutscher Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Donner

Pescatore Sørensen O'Keeffe Bosco Touffait

SUKKERFABRIKEN NYKØBING LIMITERET ΚΑΤΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 16 Ιανουαρίου 1979.

Ο γραμματέας
A. Van Houtte

Ο Πρόεδρος
H. Kutscher